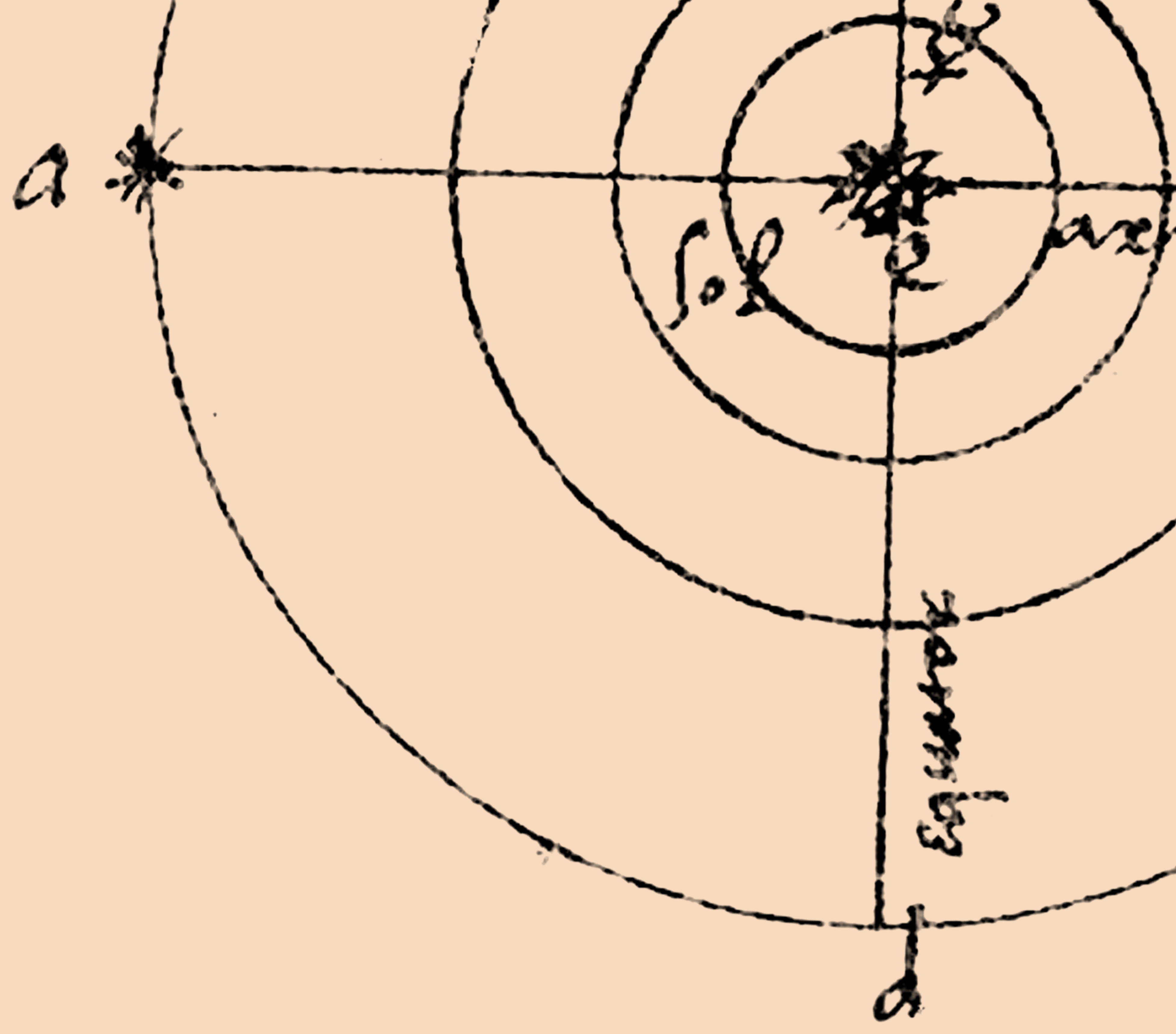

V CENTENARI DEL NAIXEMENT DE JERONI MUNYÓS

Un univers ple d'aire

La cosmovisió de Jeroni Munyós

Jeroni Munyós era geocentrista, encara que la seua visió de l'univers era poc ortodoxa. Era contrari a la teoria heliocèntrica de Nicolau Copèrnic. No obstant això, malgrat no compartir les seues idees, Munyós tenia Copèrnic en bona consideració i recomanava als seus alumnes que llegiren el seu treball i usaren les taules prutèniques d'Erasmus Reinhold basades en l'obra de Copèrnic.

La cotilla geocèntrica

La cosmovisió regnant durant l'edat mitjana i el principi del Renaixement estava encotillada en el sistema geocèntric d'Aristòtil: una Terra immòbil en el centre de l'univers amb els altres astres girant al seu al voltant arrossegats per esferes, i un cel, d'altra banda, impertorbable i sense canvi (fig. 1 i 2).

Una era revolucionària

El Renaixement va ser un segle de renovacions i canvis culturals i científicotècnics ben representats per un dels llibres més influents publicats llavors: *De revolutionibus orbium coelestium* ('Sobre les revolucions de les esferes celestes'), el llibre de Nicolau Copèrnic que va posar en dubte la cosmovisió d'Aristòtil i que propugnava que era el Sol, i no pas la Terra, el centre al voltant del qual giren els astres.

Cels mutables

Jeroni Munyós va defensar que el cel no era immutable i que els astres es movien sense ser arrossegats per esferes, és a dir, "com peixos en l'aigua i ocells en l'aire", i tenien la mateixa naturalesa que els núvols, encara que més densa. Les seues observacions de la supernova de 1572 van confirmar les seues idees, quan va provar mitjançant l'absència de paral·laxi que aquest astre es trobava en la regió celeste. Per a Munyós tot l'Univers era ple d'aire sense discontinuïtats entre la regió celeste i la terrestre (fig. 3).

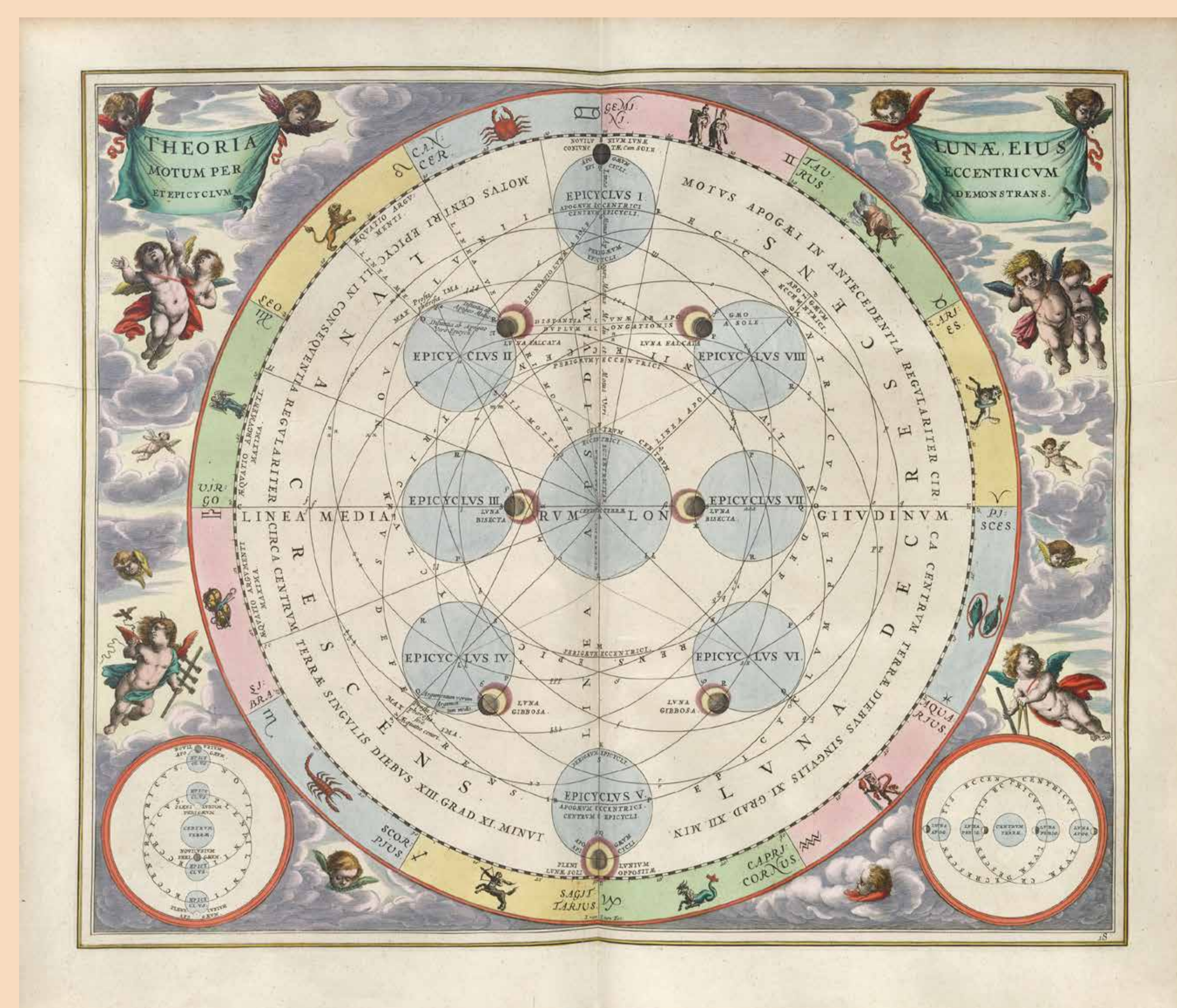

Fig.1. Sistema ptolemaic amb epicleses mostrant el moviment de la Lluna, de l'atles *Harmonia macrocosmica*, d'Andreas Cellarius (1661).
https://web.archive.org/web/2013/03/cellarius/cellarius_plates.htm.
Font: Wikipedia

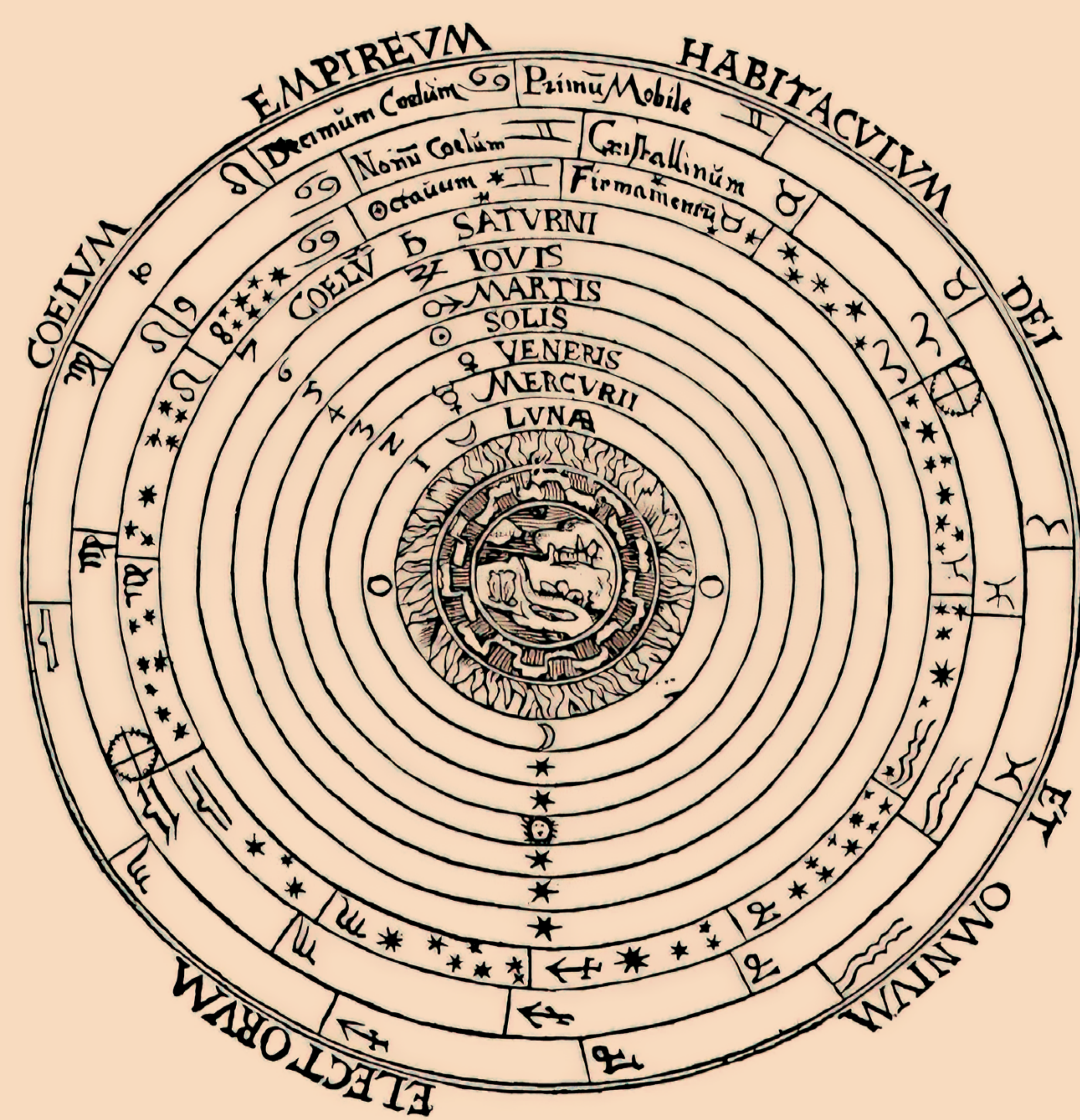
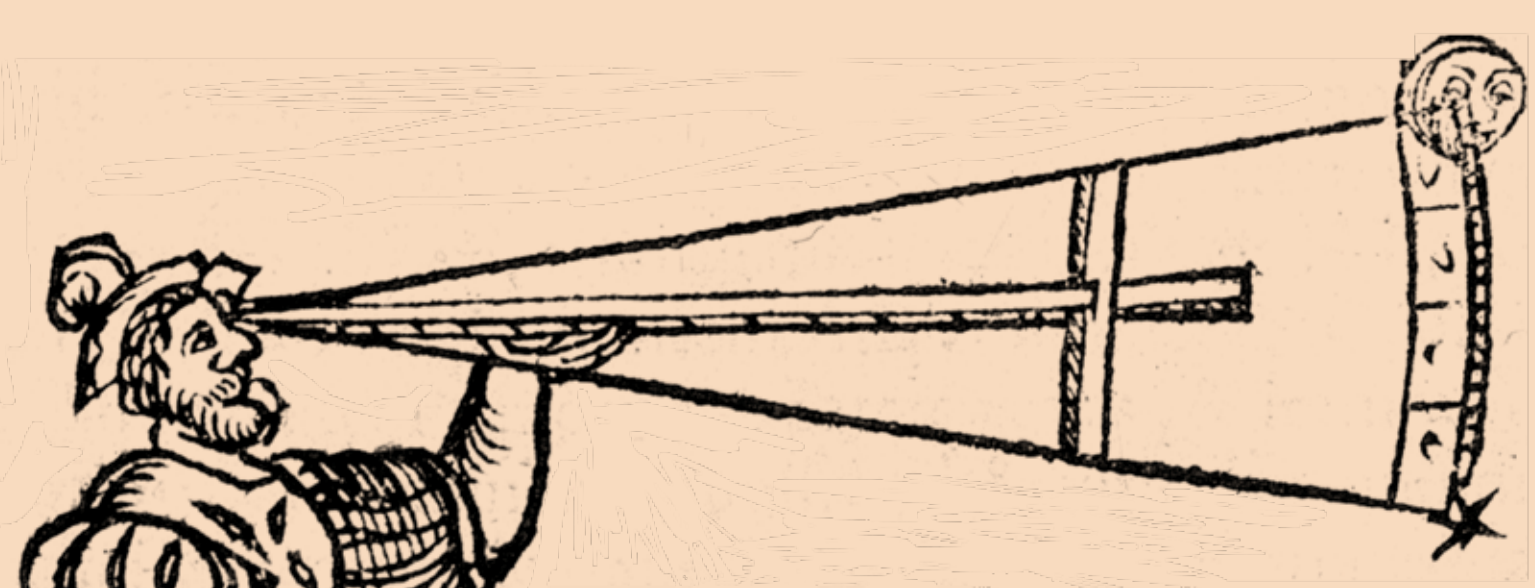

Fig.2. El sistema còsmic geocèntric de Ptolemeu en la *Cosmographia* de Petrus Apianus de 1539.
Font: usuari Fastfission en Wikipedia

Fig.3. Segons Munyós, l'Univers estava ple d'aire sense discontinuïtats entre la regió celeste i la terrestre. Font: Pexels

Textos: Amelia Ortiz-Gil, Enric Marco i Fernando J. Ballesteros
Revisió científica: Victor Navarro Brotons i Vicent J. Martínez
Composició i disseny: Patricia Bolinches

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

V centenari
JERONI
MUNYÓS

Observatori Astronòmic
VNIVERSITAT ID VALÈNCIA

Departament
d'Astronomia i Astrofísica

